

ĆWICZENIA LABORATORYJNE Z CHEMII

3. KINETYKA CHEMICZNA BADANIE WPLYWU STĘŻENIA SUBSTRATÓW NA SZYBKOŚĆ REAKCJI CHEMICZNEJ

Procesy chemiczne spotykane w budownictwie są pod względem szybkości bardzo zróżnicowane. Np. procesy uwadniania i wiązania gipsu zachodzą w ciągu kilku minut, natomiast reakcje zachodzące w betonie dokonują się w ciągu wielu lat. Obserwacja szybkości różnych reakcji chemicznych pozwala wyróżnić kilka decydujących czynników. Szczególnie istotne to: stężenie substratów, temperatura, katalizatory, stan skupienia reagentów.

WYKONANIE ĆWICZENIA:

Do pięciu probówek odmierzyć pipetą podane w tabeli objętości roztworu $0,5 \text{ mol/dm}^3$ tiosiarczanu sodowego $\text{Na}_2\text{S}_2\text{O}_3$, a następnie drugą pipetą odpowiednie objętości wody destylowanej. Do przygotowanych roztworów kolejno dodawać, także za pomocą pipety, po 1 cm^3 1 mol/dm^3 kwasu siarkowego i stoperem mierzyć czas t od chwili wprowadzenia kwasu do wystąpienia wyraźnego, jednakowego we wszystkich probówkach zmętnienia roztworu. Uzyskane wyniki zanotować w tabeli.

OBLICZANIE WYNIKÓW:

Wystąpienie opalescencji (zmętnienia) roztworu jest wynikiem wydzielania się siarki w reakcji:

Czas t , który upływa od chwili rozpoczęcia reakcji do wystąpienia opalescencji, jest odwrotnie proporcjonalny do szybkości, z jaką przebiega reakcja i zależy od stężenia substratów. Odwrotność wartości t można uważać za miarę szybkości reakcji wyrażoną w umownych jednostkach. Stężenie substratów należy wyliczyć z odpowiednich danych w umownych jednostkach $a / a+b$. Na podstawie tych obliczeń oraz odpowiednich wartości $1/t$ należy wykonać wykres zależności:

$$1/t = f(a / a+b)$$

Nr probówki	Objętość	[cm ³] H ₂ O destyl.	Stężenie Na ₂ S ₂ O ₃ a / a+b	Czas reakcji t [s]	Szybkość reakcji 1/t [s ⁻¹]
	Na ₂ S ₂ O ₃ a				
1	6	0			
2	5	1			
3	4	2			
4	3	3			
5	2	4			

Po wykonaniu ćwiczenia należy posprzątać stanowiska pracy: używane szkło dokładnie umyć wodą wodociagową, a następnie przepłukać wodą destylowaną, stół laboratoryjny zetrzeć na mokro!